Overzicht ingediende zienswijzen op de concept 1ste begrotingswijziging 2026 Regio Hart van Brabant
en reactie algemeen bestuur (vastgesteld in het algemeen bestuur Regio Hart van Brabant 12 december 2026)

Op **22 juni 2026** is de concept 1ste begrotingswijziging 2026 Regio Hart van Brabant aan de deelnemende gemeenten toegestuurd voor eventuele zienswijzen (15 oktober).

Door de gemeenten Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Heusden, Oisterwijk en Waalwijk zijn zienswijzen ingebracht. De zienswijzen zijn in deze tabel opgenomen en betreffen - samengevat- voorstellen tot:

Belangrijkste voorstellen uit de drie ingediende zienswijzen

1) Jeugdhulpkosten beheersen en doelmatigheid versterken (Alphen-Chaam, Heusden en Waalwijk);
2) Begrotingen en prognoses verbeteren met actuele en lokale analyses (Oisterwijk) en doelen, meetbare resultaten en middelen verbinden, aansluitend op Samen Redzaam (Waalwijk).
3) Gemeenten en raden tijdig en transparant informeren over maatregelen (Alphen-Chaam, Heusden) en begrotingsafwijkingen, bijdragen en kostenverrekeningen (Waalwijk). Heusden vraagt taskforce-resultaten en opvolging binnen drie maanden na verzending van de zienswijze en het complete maatregelenpakket binnen drie maanden na oplevering van het regionale rekenkameronderzoek.
4) Wettelijke taken, bestuurlijke ambities en facultatieve activiteiten onderscheiden in begrotingen en begrotingswijzigingen (Waalwijk).
5) Nieuwe beleidsontwikkelingen en taakuitbreidingen beperken tot wettelijke noodzaak of dekking binnen de bestaande begroting (Waalwijk).

Het algemeen bestuur constateert dat uit de ingediende zienswijzen een duidelijk en consistent beeld naar voren komt. Gemeenteraden vragen brede aandacht voor de financiële beheersbaarheid en stabiliteit van de regionale samenwerking en in het bijzonder van de jeugdhulp. Daarbij wordt door meerdere gemeenten gevraagd om een meer inhoudelijk gestuurde en beter stuurbare begroting voor de jeugdhulp, waarin inhoudelijke doelstellingen, activiteiten, resultaten en financiële middelen sterker met elkaar worden verbonden. Daarnaast wordt aandacht gevraagd voor de kwaliteit en tijdigheid van de informatievoorziening richting gemeenten en gemeenteraden.

Het algemeen bestuur herkent deze aandachtspunten en onderschrijft het belang van verdere versterking van sturing en grip. Het recent door het algemeen bestuur en de Bestuurscommissie Jeugd ingezette traject rond sturingsgericht begroten sluit hier nadrukkelijk op aan. Daarbij wordt toegewerkt naar een P&C-cyclus waarin inhoudelijke doelstellingen, activiteiten, resultaten en financiële ontwikkelingen beter met elkaar worden verbonden en waarin actuele informatie, prognoses en analyses gemeenten beter ondersteunen bij hun sturing en besluitvorming.

Tegelijkertijd acht het algemeen bestuur het van belang de verantwoordelijkheidsverdeling binnen de regionale samenwerking helder te houden. Sturing en grip op beleid, uitvoering en financiën zijn in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van de deelnemende gemeenten. Lokale beleids- en uitvoeringskeuzes zijn (mede) bepalend voor de ontwikkelingen in de regionale samenwerking en de daarmee samenhangende financiële gevolgen. Regio Hart van Brabant kan en wil gemeenten hierin ondersteunen door te verbinden, ontwikkelingen te signaleren, informatie en analyses beschikbaar te stellen en via de regionale P&C-producten de samenhang tussen inhoud, uitvoering, resultaten en financiële middelen inzichtelijk te maken. De gemeenschappelijke regeling neemt daarmee echter niet de lokale verantwoordelijkheid voor beleidsvorming, uitvoering en financiële besluitvorming over.

Het versterken van sturing en grip vraagt daarmee om een samenspel tussen het lokale en regionale niveau, ieder vanuit de eigen taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Het algemeen bestuur ziet de zienswijzen als ondersteuning voor de ingezette ontwikkeling en betrekt deze bij de verdere verbetering van de P&C-cyclus, het sturingsgericht begroten en de informatievoorziening richting gemeenten en gemeenteraden.

Besluiten en zienswijzen	**Weging en reactie AB t.b.v. begroting '26**
Zienswijze	**Voorstel reactie algemeen bestuur**
Alphen-Chaam ***1. De volgende zienswijze in te dienen op de concept 1e-begrotingswijziging 2026: De sterk gestegen kosten voor jeugdhulp die deze begrotingswijziging nodig maakten zien wij als een zorgwekkend fenomeen.*** ***a. We roepen binnen Hart van Brabant op om meer grip op de kosten te krijgen, met name bij de inkoop. Voorafgaand aan nieuwe en te verlengen inkooptrajecten wordt inzichtelijk gemaakt wat de verwachte kosten zijn, welke alternatieven zijn onderzocht en welke mogelijkheden tot aantoonbare kostenbesparing aanwezig zijn. De deelnemende gemeenten worden hierover periodiek actief geïnformeerd.***	- Het algemeen bestuur dankt de gemeenteraad van Alphen-Chaam voor zijn zienswijze. Het algemeen bestuur deelt de door de raad uitgesproken urgentie om de grip op de ontwikkeling van de jeugdhulpkosten te versterken. De financiële druk op de deelnemende gemeenten is groot. - Het bestuur deelt de opvatting van de raad in Alphen-Chaam voor de noodzaak om meer grip op kosten te krijgen. Door uw gemeenteraad wordt dit uitdrukkelijk gekoppeld aan de te verlengen inkooptrajecten. Inkooptrajecten zijn echter bedoeld voor het contracteren van een dekkend zorglandschap tegen een reële prijs binnen de uitgangspunten van de door uw raad vastgestelde inkoopstrategie Jeugdhulp.

b. In het verlengde hiervan inzicht te geven in de resultaten en bevindingen van de door de regio uitgevoerde taskforce en op basis hiervan een overzicht te geven op welke wijze: ***- dit heeft geleid tot aanpassingen in het proces van de jeugdzorg,*** ***-tot welke besluiten dit heeft geleid binnen het algemeen bestuur*** ***-welke maatregelen zullen worden genomen in de voorliggende termijn deze gegevens (in aanvulling op de bestuursrapportage) binnen een periode van 3 maanden (na verzending van de zienswijze aan het bestuur van de regio) op te leveren aan de gemeenteraden binnen de regio. - na afronding en oplevering van het onafhankelijke regionale rekenkameronderzoek, het complete maatregelenpakket binnen 3 maanden aan de raden voor te leggen.*** ***c. Wij verzoeken om bij de maatregelen gericht op het beheersen van de stijgende kosten van de jeugdzorg nadrukkelijk ook de bestrijding van zorgfraude op te nemen***	Jaarlijks geven wij u op meerdere momenten zicht op de ontwikkeling van de jeugdhulpkosten middels onze P&C-cyclus. - Het sturen op de inzet van jeugdhulp (volume) en het ontwikkelen en uitwerken van alternatieven op jeugdhulp is grotendeels een lokale verantwoordelijkheid. Uw raad werkt deze lokaal uit en stelt de uitvoeringskaders vast. - De wens om meer grip op kosten te krijgen en de deelbegroting Jeugd meer als sturingsinstrument te benutten sluit aan bij het recent door het algemeen bestuur en de Bestuurscommissie Jeugd ingezette traject rond sturingsgericht begroten. - Daarbij wordt toegewerkt naar een sterkere verbinding tussen inhoudelijke doelstellingen, activiteiten, resultaten en financiële middelen binnen de P&C-cyclus. De deelbegroting Jeugd kan straks steeds beter inzicht geven in de financiële vertaling van de gezamenlijk bepaalde inhoudelijke doelstellingen, zonder dat daarmee de verantwoordelijkheid voor de beleidsvorming van de deelnemende gemeenten naar de regio verschuift. - Het algemeen bestuur en de Bestuurscommissie Jeugd hebben afgesproken om al bij de wijziging van de begroting 2027 eerste stappen van sturingsgericht begroten te verwerken. Daarbij wordt bezien welke beleidsdoelen, indicatoren, financiële vertalingen en voortgangsinformatie op korte termijn verantwoord kunnen worden opgenomen. - Op 12 maart 2026 bent u geïnformeerd over de ontwikkelingen in het jeugdhulplandschap door middel van een raadsinformatiebrief (informatiememo-voor-raden-doorontwikkeling-jeugdhulplandschap.pdf) Ook is er 13 mei een webinar georganiseerd over dit onderwerp - Op basis van de analyse in 2025 is de conclusie dat we stapsgewijs willen blijven toewerken naar een segmentloos jeugdhulplandschap welke gerealiseerd moet zijn per 1.1.2029. Eveneens is dat uw raad wordt geïnformeerd over de voortgang van de ontwikkelingen in de verschillende segmenten via periodiek te verschijnen raadsinformatiebrieven. Zorgfraude;

	- In algemene zin heeft het AB aandacht voor het bestrijden van zorgfraude. Dit organiseren we met behulp van een regionaal toezichts-en handhavingsteam, waarvan een van de taken aanpak zorgfraude is. - Met de informatiememo voor raden; Doorontwikkeling toekomstbestendig jeugdhulplandschap die op 12 maart 2026 aan de raden werd gezonden bent u geïnformeerd over de wijze waarop we stapsgewjjs willen blijven toewerken naar een segment-loos jeugdhulplandschap wat we in 2029 bereikt willen hebben. Het AB geeft met deze aanpak invulling aan de strekking van de zienswijze. - De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de voorliggende eerste begrotingswijziging 2026, omdat deze wijziging noodzakelijk is om de begroting aan te laten sluiten op de actuele financiële verwachtingen. De zienswijze wordt wel nadrukkelijk betrokken bij de verdere ontwikkeling van de deelbegroting Jeugd en de informatievoorziening aan de gemeenteraden.
Baarle-Nassau De volgende Zienswijze in te dienen op de concept 1e-begrotingswijziging 2026: Met deze begrotingswijziging is de gemeenteraad van Baarle-Nassau van mening dat de discussie vanuit het verleden rondom de nieuwe verdeelsleutel voor de kosten van de jeugdhulp als afgehecht kan worden beschouwd.	- Het algemeen bestuur dankt de gemeente Baarle-Nassau voor de ingediende zienswijze en neemt met instemming kennis van het standpunt van de gemeenteraad. - Het algemeen bestuur constateert dat de resultaten die geboekt zijn in het verleden inderdaad formeel zijn afgerond. De kwestie van solidariteit en wederkerigheid in regionale samenwerking is in z'n algemeenheid voor het algemeen bestuur komende tijd onderdeel van gesprek. De afronding van dit gesprek zal in de loop van 2027 terugkomen op de agenda van het AB. - De zienswijze van Baarle-Nassau geeft geen aanleiding tot aanpassing van de voorliggende eerste begrotingswijziging 2026.
Dongen	-
Gilze en Rijen	-

Goirle	-
Heusden De gemeenteraad van Heusden wenst als zienswijze kenbaar te maken dat een effectieve en resultaatgerichte sturing op de jeugdhulpkosten door de regio en de gastheergemeente onverminderd dringend blijft. Zonder concrete maatregelen zullen de kosten verder oplopen en blijven aanvullende budgetten nodig. Het is noodzakelijk deze ontwikkeling te keren. In het verlengde hiervan verzoekt de raad inzicht te krijgen en in de resultaten en bevindingen van de door de regio uitgevoerde taskforce en op basis hiervan een overzicht te geven op welke wijze: - dit heeft geleid tot aanpassingen in het proces van de jeugdzorg, - tot welke besluiten dit heeft geleid binnen het algemeen bestuur - welke maatregelen zullen worden genomen in de voorliggende termijn deze gegevens (in aanvulling op de bestuursrapportage) binnen een periode van 3 maanden (na verzending van de zienswijze aan het bestuur van de regio) op te leveren aan de gemeenteraden binnen de regio. Na afronding en oplevering van het onafhankelijke regionaal rekenkameronderzoek, het complete maatregelenpakket binnen 3 maanden aan de raden voor te leggen"	- Het algemeen bestuur dankt de gemeenteraad van Heusden voor zijn zienswijze. - Het algemeen bestuur onderschrijft de door de gemeenteraad uitgesproken noodzaak om onverminderd in te zetten op effectieve en resultaatgerichte sturing op de jeugdhulpkosten, teneinde de grip op de kostenontwikkeling te versterken en de financiële druk op de deelnemende gemeenten te beheersen. Hierbij verwijst het algemeen bestuur ook naar de opmerking uit de inleiding dat meer grip op kostenontwikkeling nadrukkeijk een samenspel is van regionaal en lokaal beleid. Waarbij het primaat bij lokaal beleid en sturing ligt. - De taskforce van de Regio Hart van Brabant, bestaande uit vertegenwoordigers van de regio en van Crossroads, is in september 2024 ingesteld en heeft tot 2026 doorgelopen. Doel was de knelpunten bij Crossroads te analyseren en te komen met verbetervoorstellen. Eind 2025 heeft de taskforce een analyse gemaakt van de stand van zaken, waarbij nadrukkelijk het hele jeugdhulplandschap is meegenomen. In maart 2026 bent u geïnformeerd over de conclusies en de wijze waarop de regio wil toewerken naar een toekomstbestendig jeugdhulplandschap en de rol van Crossroads hierin. (Informatiememo voor raden, Doorontwikkeling toekomstbestendig jeugdlandschap link). - In de raadsinformatiebrief zijn de voorgenomen aanpassingen per segment benoemd. Bij segment 1 is aangegeven op welke wijze Crossroads een aantal aanpassingen in haar (samenwerking)structuur zal doorvoeren om bij te dragen aan het toekomstbestendig jeugdhulplandschap, door eenduidige sturing en regio op basis van centrale data en monitoring. - De taskforce heeft haar taken beëindigd en de gesprekken met Crossroads zijn weer opgepakt in de bestaande werkwijzen met contractmanagement. Er is afgesproken dat kwartaalrapportage wordt stopgezet en dat uw raad wordt

	geïnformeerd over de ontwikkelingen bij segment 1 en de andere segmenten voortgang via periodiek te verschijnen raadsinformatiebrieven. - De activiteiten van de taskforce zijn na oplevering van de analyse eind 2025, begin 2026 weer opgenomen in het reguliere proces. - Momenteel vindt, conform verzoek van meerdere gemeenten in de Verenigde vergadering van februari 2025, door een onafhankelijk onderzoeksbureau (Radar adviesbureau), onderzoek plaats naar de factoren die in de periode van 2023-2024 hebben bijgedragen aan de financiële problemen en de zorgen over de (kwaliteit van) uitvoering binnen de jeugdhulp segment 1, en hoe de monitoring, evaluatie en (bij)sturing in de regionale governance heeft gefunctioneerd. De Rekenkamer Midden-Brabant, die voorstelde een onafhankelijk bureau een dergelijke opdracht te geven, als aanvulling op en de analyse van de taskforce. Het onderzoek loopt, de resultaten worden verwacht begin 2027. Na afronding van het onderzoek worden de raden geïnformeerd. - Met deze aanpak geeft het algemeen bestuur invulling aan de strekking van de zienswijze. De zienswijze leidt niet tot aanpassing van de voorliggende eerste begrotingswijziging 2026, omdat deze wijziging noodzakelijk is om de begroting aan te laten sluiten op de actuele financiële verwachtingen. De zienswijze wordt wel nadrukkelijk betrokken bij de verdere ontwikkeling van de deelbegroting Jeugd en de informatievoorziening aan de gemeenteraden.
Hilvarenbeek	-
Loon op Zand	-
Oisterwijk - *Wij verzoeken de Regio Hart van Brabant om toekomstige begrotingen en prognoses voor de kosten voor jeugdhulp beter aan te laten sluiten op actuele ontwikkelingen en lokale analyses zodat deelnemende gemeenten tijdig en*	- Het algemeen bestuur dankt de gemeenteraad van Oisterwijk voor de ingediende zienswijze. - Het algemeen bestuur onderschrijft deze zienswijze. In het recent door het algemeen bestuur en de Bestuurscommissie Jeugd doorlopen traject rond

realistisch financieel kunnen bijsturen en niet achteraf worden geconfronteerd met substantiële bijstellingen.	sturingsgericht begroten zijn hierover nadere afspraken gemaakt. De regio kende tot nu toe een vrij technische manier van begroten, afgesproken is dat de jeugdhulpbegroting beleidsdoelen, inzet, kosten en effecten duidelijker gaat verbinden, zodat de raad beter kan volgen en bijsturen. 2027 is een overgangs- en leerjaar; de begroting 2028 vormt de eerste concrete stap, met beleidsdoelen en de beoogde impact per jeugdhulpsegment. Verdere uitwerking volgt richting 2029, in samenhang met de nieuwe kernagenda. Financiële taakstellingen worden pas opgenomen als ze voldoende zijn onderbouwd; over solidariteit wordt afzonderlijk besloten. - De regionale begroting wordt gebaseerd op de op dat moment meest actuele informatie. Het begrotingsproces kent, mede door wettelijke regelgeving, inherent aan het proces met echter relatief lange doorlooptijden. Hierdoor dienen we twee jaar vooruit te kijken en zullen er, ook als we de systematiek aanpassen, altijd aannames moeten worden gedaan. De kans op bijstellingen blijft daarom in de toekomst aanwezig. Wel zullen de ontwikkelingen en bijsturingsmogelijkheden dan wel beter inzichtelijk gemaakt worden. - De zienswijze van Oisterwijk sluit daarmee aan bij de door het algemeen bestuur en de Bestuurscommissie Jeugd ingezette ontwikkeling. De zienswijze leidt niet tot wijziging van de voorliggende eerste begrotingswijziging 2026, maar wordt betrokken bij de uitwerking van sturingsgericht begroten, de wijziging van de begroting 2027 en de verdere verbetering van prognoses en informatievoorziening. -
Tilburg	-
Waalwijk ***Koers gemeente Waalwijk 2026-2030***	- Het algemeen bestuur dankt de gemeenteraad van Waalwijk voor de uitvoerige en constructieve zienswijze en neemt met instemming kennis van het besluit om, met inachtneming van de meegegeven aandachtspunten, in te stemmen met de eerste begrotingswijziging 2026.

De gemeente Waalwijk zet in de nieuwe bestuursperiode in op een integrale ontwikkeling van de gemeente, waarbij bouwen, wonen, economie, mobiliteit, veiligheid, onderwijs, zorg, cultuur, leefbaarheid en duurzaamheid in samenhang worden benaderd. De inzet is gericht op het realiseren van voldoende woningen, een sterke en bereikbare economie, een veilige leefomgeving en een toekomstbestendige openbare ruimte. Daarnaast wordt geïnvesteerd in een levendige gemeente met ruimte voor sport, cultuur, erfgoed en maatschappelijke voorzieningen die bijdragen aan sterke dorpen en wijken. *Binnen het sociaal domein ligt de nadruk op preventie, kansengelijkheid, bestaanszekerheid, een sterke sociale basis en passende ondersteuning, waarbij eigen kracht, samenredzaamheid en maatwerk centraal staan. Eerst wordt gekeken naar wat inwoners en hun omgeving zelf kunnen betekenen, waarna specialistische zorg beschikbaar blijft voor wie deze echt nodig heeft. Wijkgerichte voorzieningen, sterke lokale teams en goede regionale samenwerking moeten ervoor zorgen dat inwoners snel, duidelijk en dichtbij huis de juiste ondersteuning krijgen, waarbij de gemeente de regie behoudt.* *Regionale samenwerking is daarbij voor ons een belangrijk instrument om gezamenlijke opgaven die wij hebben effectief aan te pakken, waarbij de lokale ambities, gemeentelijke regie, transparantie en democratische controle leidend blijven. Gezien de financiële uitdagingen wordt gestuurd op een gezonde en duurzame gemeentelijke huishouding, waarbij doelmatigheid, scherpe prioritering en aantoonbare maatschappelijke meerwaarde van investeringen en regionale samenwerking centraal staan. Vanuit deze context geeft de raad, aanvullend op de zienswijzen op de ontwerpbegrotingen 2026 en 2027, de volgende zienswijze mee.* ***Maatschappelijke resultaten*** *De raad hecht eraan dat de maatschappelijke resultaten van de regionale samenwerking zichtbaar en concreet meetbaar blijven. De toegevoegde waarde van regionale activiteiten moet inzichtelijk te zijn, zodat een goede afweging kan worden gemaakt tussen de inzet van middelen en de gerealiseerde maatschappelijke effecten. Wij vragen u daarom om in toekomstige begrotingen en verantwoordingsdocumenten nadrukkelijk aandacht te blijven*	- Het algemeen bestuur onderschrijft het uitgangspunt dat regionale samenwerking ondersteunend is aan de lokale gemeentelijke opgaven. Regio Hart van Brabant is een vorm van verlengd lokaal bestuur en geen zelfstandige bestuurslaag. De regionale samenwerking moet daarom aantoonbare meerwaarde bieden voor de deelnemende gemeenten, met behoud van de eigen bevoegdheden en verantwoordelijkheden van colleges en gemeenteraden. *Maatschappelijke resultaten en financiële inzet* - Het algemeen bestuur onderschrijft het belang om de maatschappelijke meerwaarde van de regionale samenwerking inzichtelijk te maken en deze in samenhang te bezien met de activiteiten en de daarvoor benodigde financiële middelen. De P&C-producten van Regio Hart van Brabant vormen bij uitstek de plek waar deze verbinding wordt gelegd. De ingezette ontwikkeling naar meer sturingsgericht begroten sluit hierop aan, doordat doelen, activiteiten, resultaten en middelen nadrukkelijker met elkaar worden verbonden en gedurende de P&C-cyclus worden gevolgd. Het algemeen bestuur blijft zich ervoor inzetten deze samenhang in de begrotings- en verantwoordingsdocumenten steeds concreter en inzichtelijker tot uitdrukking te brengen. *Aansluiting op lokale transformatie* - Het algemeen bestuur onderschrijft het belang van een goede aansluiting tussen de regionale samenwerking en de lokale transformatieopgaven van gemeenten, waaronder 'Samen Redzaam'. Daarbij geldt dat het bepalen van het lokale beleid en de inhoudelijke beleidsdoelstellingen een verantwoordelijkheid van de deelnemende gemeenten is en blijft. De regio ondersteunt gemeenten bij de uitvoering van de gezamenlijk belegde regionale taken en faciliteert de verbinding tussen de lokale opgaven en de regionale samenwerking. - De wens om de deelbegroting Jeugd meer als sturingsinstrument te benutten sluit aan bij het recent door het algemeen bestuur en de Bestuurscommissie Jeugd ingezette traject rond sturingsgericht begroten. Daarbij wordt toegewerkt naar een sterkere verbinding tussen inhoudelijke doelstellingen, activiteiten, resultaten en financiële middelen binnen de P&C-cyclus. Bij het traject voor sturingsgericht begroten heeft de gemeente Waalwijk ook de nodige input aangedragen. De deelbegroting Jeugd kan straks steeds beter inzicht geven in de financiële vertaling van de gezamenlijk bepaalde inhoudelijke doelstellingen, zonder dat daarmee de verantwoordelijkheid voor de beleidsvorming van de deelnemende gemeenten naar de regio verschuift.

besteden aan de relatie tussen maatschappelijke meerwaarde, activiteiten en financiële inzet.

Regio ondersteunend aan de lokale transformatie Samen Redzaam
Wij blijven in ons sociaal domein vasthouden aan de lokale transformatie 'Samen Redzaam'. De raad verwacht dat de regionale samenwerking hierop in goede samenwerking blijft aansluiten en gemeenten ondersteunt bij het realiseren van hun lokale opgaven. Wij vragen de Regio Hart van Brabant specifiek om samen toe te werken naar een deelbegroting jeugd die vertrekt vanuit inhoudelijke doelstellingen die in de deelbegroting concreet financieel worden vertaald. Zo wordt de deelbegroting een sturingsinstrument voor gemeenten en contractpartners.

Inzicht in wettelijke en facultatieve activiteiten
Voor een goede bestuurlijke en financiële afweging acht de raad het wenselijk dat bij toekomstige begrotings (wijziging)en expliciet inzichtelijk wordt gemaakt:
- *welke activiteiten voortvloeien uit wettelijke taken;*
- *welke activiteiten gebaseerd zijn op bestuurlijke ambities;*
- *welke activiteiten een facultatief karakter hebben.*

Deze transparantie stelt gemeenteraden beter in staat om integrale keuzes te maken binnen hun financiële kaders.

Terughoudendheid bij nieuwe ontwikkelingen
Gelet op de huidige financiële omstandigheden vraagt de raad om terughoudendheid bij nieuwe beleidsontwikkelingen en taakuitbreidingen. Nieuwe voorstellen dienen uitsluitend te worden gedaan wanneer sprake is van een wettelijke noodzaak of wanneer de benodigde middelen binnen de bestaande begroting kunnen worden gevonden. Hiermee wordt voorkomen dat de gemeentelijke bijdragen verder onder druk komen te staan.

- Het algemeen bestuur en de Bestuurscommissie Jeugd hebben afgesproken om al bij de wijziging van de begroting 2027 eerste stappen van sturingsgericht begroten te verwerken. Daarbij wordt bezien welke beleidsdoelen, indicatoren, financiële vertalingen en voortgangsinformatie op korte termijn verantwoord kunnen worden opgenomen.

Wettelijke, bestuurlijke en facultatieve activiteiten
- Het algemeen bestuur onderschrijft de meerwaarde van een herkenbaarder onderscheid tussen activiteiten die voortvloeien uit wettelijke verplichtingen, activiteiten die voortkomen uit gezamenlijke bestuurlijke afspraken en activiteiten met een facultatief karakter. Bij de verdere ontwikkeling van de begroting en de nieuwe kernagenda wordt onderzocht hoe dit onderscheid duidelijker kan worden weergegeven. Daarbij moet worden voorkomen dat een administratieve indeling een onjuist beeld geeft van activiteiten die inhoudelijk samenhangen of zowel een wettelijke als beleidsmatige grondslag hebben.

Terughoudendheid en financiële kaders
- Het algemeen bestuur deelt het uitgangspunt dat nieuwe beleidsontwikkelingen en taakuitbreidingen zorgvuldig moeten worden beoordeeld op noodzaak, maatschappelijke meerwaarde, uitvoerbaarheid en financiële dekking. Het streven is om nieuwe ambities zoveel mogelijk binnen bestaande financiële kaders op te vangen en voorstellen met financiële gevolgen tijdig en transparant aan de deelnemende gemeenten voor te leggen.

- Voor de jeugdhulp geldt dat kosten niet in alle gevallen volledig binnen een vooraf vastgesteld financieel kader kunnen worden gegarandeerd. Wel zet het algemeen bestuur in op betere prognoses, vroegsignalering en concrete lokale en regionale bijsturingsmogelijkheden. Daarmee wordt beoogd gemeenten minder vaak en minder laat te confronteren met substantiële afwijkingen.

- De regionale begroting wordt gebaseerd op de op dat moment meest actuele informatie. Het begrotingsproces kent, mede door wettelijke regelgeving echter relatief lange doorlooptijden. Hierdoor dienen we twee jaar vooruit te kijken en zullen er, ook als we de systematiek aanpassen, altijd aannames moeten worden gedaan. De kans op bijstellingen blijft daarom in de toekomst aanwezig. Wel zullen de ontwikkelingen en bijsturingsmogelijkheden dan wel beter inzichtelijk gemaakt worden.

Efficiëntie en kostenbeheersing
De raad acht het van belang dat de organisatie van de Regio Hart van Brabant blijvend kritisch kijkt naar mogelijkheden voor efficiency, kostenbeheersing en het benutten van schaalvoordelen. Wij willen u in overweging geven om een of meerdere efficiëntiescenario's uit te werken in relatie tot de nieuwe kernagenda, bijvoorbeeld met besparingsmogelijkheden van 3%, 5% en 10%. Hiermee krijgen deelnemende gemeenten handvatten om, wanneer de financiële situatie daarom vraagt, weloverwogen keuzes te maken over het gewenste niveau van regionale dienstverlening.

Transparante en tijdige informatievoorziening
Tot slot hecht de raad groot belang aan transparante en tijdige informatievoorziening. Wij verzoeken het bestuur de deelnemende gemeenten en hun raden tijdig te informeren over ontwikkelingen die leiden tot substantiële afwijkingen van de begroting of tot wijzigingen in de gemeentelijke bijdragen. Ook vraagt de raad transparantie in de toedeling en verrekening van kosten aan en tussen gemeenten over (voorgaande) boekjaren. Hier gaat vaak veel tijd overheen waardoor dit voor de raad nog moeilijk navolgbaar is. Een completer beeld van de financiële effecten voor deelnemende gemeenten helpen de raden hun kaderstellende en controlerende rol adequaat in te vullen

Tot slot
De gemeenteraad van Waalwijk kan instemmen met de 1e begrotingswijziging 2026 van de Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant, met inachtneming van de hierboven genoemde aandachtspunten en verzoeken. De raad ziet deze zienswijze als een constructieve bijdrage aan een toekomstbestendige, transparante en doelmatige regionale samenwerking. We verzoeken het Algemeen Bestuur om deze zienswijze te betrekken bij de behandeling van de 1e begrotingswijziging 2026 op 9 december 2026.

Efficiency en kostenbeheersing

- Het algemeen bestuur onderschrijft het belang van blijvende aandacht voor efficiency, kostenbeheersing en het benutten van schaalvoordelen. Het kritisch bewaken van de kosten van de regionale samenwerking is een continu proces, waarbij steeds de afweging wordt gemaakt welke ondersteuning en uitvoeringskracht nodig zijn om de gezamenlijk opgedragen taken adequaat uit te voeren.

- Daarbij is Regio Hart van Brabant mede volgend aan de ontwikkelingen binnen de deelnemende gemeenten. Keuzes die gemeenten maken in beleid, uitvoering en samenwerking werken uiteindelijk door in de taken en financiële middelen van de regio. Het algemeen bestuur acht het daarom niet wenselijk om op voorhand besparingspercentages van bijvoorbeeld 3%, 5% of 10% als taakstelling in de begroting op te nemen zonder dat daaraan concrete en onderbouwde inhoudelijke keuzes ten grondslag liggen. De regionale begroting wordt ook door de provincie Noord-Brabant getoetst op realiteit, concreetheid en uitvoerbaarheid. De inhoudelijke keuzes over taken, ambities en het gewenste niveau van regionale dienstverlening dienen daarom naar het oordeel van het algemeen bestuur vooraf te gaan aan de financiële vertaling daarvan in de begroting.

- Wanneer ontwikkelingen binnen de deelnemende gemeenten of wijzigingen in de kernagenda aanleiding geven tot een heroverweging van taken en middelen, kunnen daarbij vanzelfsprekend verschillende scenario's in beeld worden gebracht. Daarbij moeten niet alleen de mogelijke financiële besparingen inzichtelijk worden gemaakt, maar ook de gevolgen voor wettelijke en opgedragen taken, regionale dienstverlening, uitvoeringskracht, risico's en maatschappelijke resultaten. Dit stelt gemeenteraden in staat een integrale afweging te maken tussen financiële besparingen en de inhoudelijke en uitvoeringsgerichte consequenties daarvan.

Transparante en tijdige informatie

- Het algemeen bestuur onderschrijft het belang van tijdige informatie over substantiële financiële afwijkingen, wijzigingen in gemeentelijke bijdragen en verrekeningen tussen

	gemeenten. Binnen het traject sturingsgericht begroten wordt daarom ingezet op een betere verbinding tussen prognoses, bestuursrapportages, begrotingswijzigingen en lokale informatiebehoeften. Dit is nadrukkelijk niet alleen een regionale opgave. Gemeenten hebben hierin ook een eigen lokale verantwoordelijkheid, onder meer voor de verbinding tussen beleid, financiën, uitvoering, en data en voor het vertalen van regionale informatie naar de eigen lokale sturing. De regio heeft een belangrijke rol bij het versterken van de samenhang en informatievoorziening, maar alleen door een nauwe samenwerking tussen het lokale en regionale niveau kan de gezamenlijke ambitie worden gerealiseerd. - Transparante en tijdige informatievoorziening blijft daarbij een structureel aandachtspunt, waaraan doorlopend wordt gewerkt om verdere verbeteringen te realiseren - De zienswijze van Waalwijk ondersteunt daarmee in belangrijke mate de ingezette bestuurlijke koers. Zij leidt niet tot aanpassing van de voorliggende eerste begrotingswijziging 2026, maar wordt betrokken bij de wijziging van de begroting 2027, de verdere ontwikkeling van sturingsgericht begroten, de voorbereiding van de nieuwe kernagenda en de verbetering van de informatievoorziening aan gemeenteraden